AAN DE RAAD

Agenda: 11-2-2021
Franeker, 26-1-2021

Onderwerp
Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 en maatregelen

Portefeuillehouder
Wethouder C.M. de Pee

Auteur
T. Vriesema-Betten, t.vriesema@waadhoeke.nl, 0517 380 380

Samenvatting
Van de Stichting InStrepitus uit Leeuwarden hebben we zeven verzoeken om handhaving ontvangen. Ze verzoeken ons om bestuursrechtelijk te gaan handhaven op de aanwezigheid van rubbergranulaat als infill-materiaal op de kunstgrasvelden in de gemeente en de daarmee verbonden milieuverontreiniging. Feitelijk verzoeken ze ons om op basis van het zorgplichtartikel (artikel 13) in de Wet bodembescherming om hiertegen op te treden. De basis hiervoor komt voort uit een uitspraak van de rechtbank.
Binnen de gemeente Waadhoeke bevinden zich een 11-tal kunstvelden met infill-materiaal. Voor negen kunstgrasvelden (zeven locaties) is een verzoek om handhaving ingediend, de overige twee velden zijn meegenomen met de controles zodat er een duidelijk beeld is van de maatregelen die op en rond de velden genomen moeten worden. Alle velden zullen moeten voldoen aan de zorgplicht. Bij de renovatie van het veld in Franeker zijn hier de nodige maatregelen al getroffen, zodat alleen op het niet volledig gerenoveerde veld nog een aantal maatregelen moeten worden genomen.
Van de kunstgrasvelden binnen Waadhoeke zijn er drie velden van de verenigingen zelf (St.-Annaparochie, Oude Bildtzijl en Dronrijp). Ook deze velden zullen aan de zorgplicht moeten voldoen. In de raming is uitgegaan om de eenmalige maatregelen op deze velden vanuit de gemeente op te pakken. Het veld in Dronrijp wordt vanuit het verleden al onderhouden door de (voormalige) gemeente.
Naar aanleiding van de 7 handhavingsverzoeken voor 9 kunstgrasvelden van Stichting InStrepitus heeft de FUMO op 18 november 2020 zes vooraankondigingen last onder dwangsom gestuurd voor de kunstgrasvelden in Berltsum, Deinum, Franeker, Menaam, Minnertsga en Sexbierum. Wij hebben u hier onlangs per memo van op de hoogte gesteld.
Voor de velden in Deinum en Oude Bildtzijl heeft gemeente Waadhoeke en de Stichting InStrepitus (veld Oude Bildtzijl) vanaf 15 december 6 maanden de tijd gekregen om kantplanken en schoonlooproosters te plaatsen en 1 week de tijd om de korrels buiten de velden te verwijderen en verwijderd te houden. Dit laatste geldt ook voor de velden in

Sexbierum, Minnertsga en Deinum. Het daar waar nodig verwijderen van de korrels buiten de velden is inmiddels opgepakt.
Daarnaast heeft gemeente Waadhoeke 2 maanden de tijd gekregen om een beheerplan voor de kunstgrasvelden op te stellen.

Dit voorstel geeft zowel invulling aan de (vooraankondiging) last onder dwangsom als de zorgplicht voortvloeiend uit de Wet bodembescherming.

De invulling bestaat uit twee onderdelen;
1) het nemen van incidentele maatregelen zoals plaatsen van kantplanken en schoonlooproosters en hiervoor de middelen beschikbaar te stellen en
2) het vaststellen van een beheerplan gericht op de te nemen onderhoudsmaatregelen.
Nadrukkelijk wordt gesteld dat het beheerplan zich alleen richt op de maatregelen te nemen in het kader van de zorgplicht. Een uitgebreid beheerplan sportvelden zal later in 2021 aan de raad worden aangeboden. Hierin zullen ook de renovaties e.d. worden meegenomen. De tijd is te kort om een volledig beheerplan sportvelden voor februari te realiseren. Het voorliggende plan zal in het totaalplan worden geïntegreerd.

Voorstel

1. het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 vast te stellen
2. voor de uitvoering van dit plan met ingang van 2021 jaarlijks € 54.707 (inclusief btw) extra beschikbaar te stellen ten laste van onvoorzien met bestemming
3. een eenmalig krediet van € 266.200,- (inclusief btw) beschikbaar te stellen voor het nemen van eenmalige maatregelen voor alle kunstgrasvelden ten laste van de Algemene reserve

Inleiding

Op 14 juli 2020 zijn 7 handhavingsverzoeken binnengekomen, ingediend door Stichting InStrepitus. De 7 handhavingsverzoeken zijn ingediend voor 9 kunstgrasvelden. Het gaat om de velden in Oudebildtzijl, St.-Annaparochie, Minnertsga, Deinum, Dronrijp, Menaam en Franeker. De raad is op 22 september 2020 middels een memo geïnformeerd (Corsanummer 20.203676). De FUMO heeft de handhavingsverzoeken beoordeeld en heeft op 6 oktober 2020 de kunstgrasvelden onderzocht en beoordeeld of er voldoende maatregelen zijn genomen om de verspreiding van infill tegen te gaan.

Op basis van de resultaten van het onderzoek heeft de FUMO op 18 november een vooraankondiging last onder dwangsom (VLOD) toegestuurd. In deze vooraankondiging is aangeven dat er binnen twee weken een zienswijze kan worden ingediend. Waadhoeke heeft geen gronden gezien om een zienswijze in te dienen. Door de advocaat van de stichting zijn wel zienswijzen ingediend. Deze hadden betrekking op het uitvoeren van nadere onderzoeken naar de kwaliteit van de bodem en/of het rubber infill. Vanwege de zienswijzen is het noodzakelijk dat op zeven locaties nader onderzoek gedaan moet worden. Voor de locaties Deinum en

Oudebildtzijl is voldoende in beeld wat de kwaliteit van de bodem is en het rubber infill waardoor voor deze twee velden een besluit is genomen op het handhavingsverzoek. Het definitieve besluit op de handhavingsverzoeken is 15 december 2020 ontvangen.

In het besluit wordt gesteld dat gemeente Waadhoeke 6 maanden de tijd heeft voor het aanbrengen van de kantplanken en schoonlooproosters. Voor het opstellen van de beheer- en onderhoudsplannen staat een termijn van 2 maanden en het ten uitvoering brengen ervan 3 maanden. Binnen 1 week na versturen van het definitieve besluit dient gemeente Waadhoeke de korrels die buiten het veld aanwezig zijn te verwijderen en verwijderd te houden. Deze laatste maatregel geldt op dit moment met name voor de velden in Sexbierum, Minnertsga en Deinum. Voor drie locaties geldt dat er nog nader onderzoek gedaan is naar de kwaliteit van de bodem en/of de rubberkorrels, deze onderzoeken zijn afgerond. Aanbeveling /conclusie is dat: *Uit het indicatief bodemonderzoek is gebleken dat rondom de sportvelden een lichte verhoging aan minerale olie en zink is vastgesteld, die veroorzaakt is door de rubberkorrels in de kunstgrasvelden. Aanbevolen wordt om in overleg met de FUMO het vervolgtraject te bepalen, omdat voor dergelijke gevallen de zorgplicht uit de Wet bodembescherming van toepassing is*

Verwachting is dat ook voor deze velden een besluit op het verzoek om handhaving zal volgen. Echter de termijn is al gaan lopen voor het treffen van maatregelen voor de locaties Deinum en Oudebildtzijl. De onderzoeken zullen geen gevolgen hebben voor het gestelde in het beheerplan, om deze reden kan het beheerplan voor besluitvorming worden voorgelegd. Uit de onderzoeken kan en is wel naar voren gekomen dat er sprake is van bodemverontreiniging dan wel dat de kwaliteit van de Infill niet voldoet. Afhankelijk van een eventuele verontreiniging hoeft er niet direct opgeruimd te worden, dit kan planmatig worden opgepakt en vraagt nader onderzoek.

Beoogd (meetbaar) effect
Met het vaststellen en uitvoeren van het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 wordt invulling gegeven aan de maatregelen zoals gesteld in de vooraankondiging last onder dwangsom. Daarbij wordt met het beheerplan invulling gegeven aan de zorgplicht voorvloeiend uit de Wet bodembescherming.

Met het beschikbaar stellen van de eenmalige middelen en de uitvoering van de maatregelen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht en wordt invulling gegeven aan de nodige maatregelen zoals gesteld in de (vooraankondiging) last onder dwangsom van de FUMO

Motivering
Argumenten

1.1 Door het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021- 2025 vast te stellen wordt invulling gegeven aan de (vooraankondiging) last onder dwangsom.
In de (vooraankondiging) last onder dwangsom is gesteld dat gemeente Waadhoeke binnen 2 maanden na verzending van het definitieve besluit een beheerplan voor beheer en onderhoud van de kunstgrasvelden moet hebben vastgesteld. Door in te stemmen met het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021- 2025 wordt invulling gegeven aan deze eisen.

1.2 Door het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 vast te stellen wordt invulling gegeven aan de zorgplicht van de Wet bodembescherming.
Bij de aanleg en beheer van kunstgrasvelden is de Wet bodembescherming (Wbb) het wettelijk kader voor de bodem, omdat er sprake is van toepassen van materialen op of in de bodem. Een belangrijk aspect hierbij is de zorgplicht uit de Wbb. In artikel 13 Wbb staat onder meer dat ieder die op of in de bodem handelingen als bedoeld in artikel 6 tot en met 11 van de Wbb verricht en die weet of redelijkerwijs had kunnen vermoeden dat door die handelingen de bodem kan worden verontreinigd verplicht is alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd om die verontreiniging te voorkomen. Het aanleggen van een kunstgrasveld (inclusief het aanbrengen van instrooimateriaal) kan gezien worden als een handeling als bedoeld in artikel 8, eerste lid van de Wbb, omdat sprake is van de uitvoering van een werk op of in de bodem, waarbij ingrepen worden verricht of stoffen worden gebruikt.

2.1 Om aan de zorgplicht te voldoen is een extra structureel budget van € 54.707 voor onderhoudsmaatregelen nodig.
Het structureel geraamde onderhoudsbudget voor sportvelden is ontoereikend om deze extra onderhoudsmaatregelen uit te kunnen voeren.

2.2 In de post Onvoorzien met bestemming zit een post voor de financiële gevolgen van beheerplannen.
Voor de financiële gevolgen van het harmoniseren en actualiseren van de diverse beheerplannen in Waadhoeke was een budget gereserveerd. Van dit budget resteert in 2021 en volgende jaren 2021 nog € 57.791 en is dus voldoende om de € 54.707 te dekken.

3.1 Om invulling te geven aan de (vooraankondiging) last onder dwangsom en aan de zorgplicht van de Wet Bodembescherming is eenmalig een extra krediet van € 266.200 nodig.

3.2 Voor deze eenmalige uitgave is in 2021 geen financiële ruimte in de begroting.
Daarom wordt voorgesteld om deze ten laste van de Algemene Reserve te brengen.

<u>Kanttekeningen</u>

1.1 Het beheerplan voor de sportcomplexen, inclusief natuurvelden en inrichting wordt op een later moment aan de raad voorgelegd.
Het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021- 2025 gaat niet in op de sportcomplexen waar deze velden deel van uit maken. Het beheer van deze sportcomplexen met daarbij de natuurgrasvelden en de inrichtingselementen (hekwerken, ballenvangers, goals, dugouts enz.) volgt op een later moment. Vanwege de (vooraankondiging) last onder dwangsom is het beheer van de kunstgrasvelden losgekoppeld, maar zal wel worden meegenomen in het beheerplan van de sportcomplexen in gemeente Waadhoeke.

2.1 Met het voldoen aan de zorgplicht zijn we er waarschijnlijk nog niet

InStrepitus is een stichting welke zich inzet om een tegengeluid te geven. Dit kan op verschillende onderwerpen. Eén van de initiatieven waar InStrepitus zich voor inzet is Komvandatgrasaf.

1.2 Nog niet alle beheerplannen zijn geactualiseerd.

Voor de (overige) sportvelden, speelvoorzieningen en begraafplaatsen zijn de oude beheerplannen nog niet geactualiseerd. Mogelijk leidt actualisatie van deze beheerplannen eveneens tot hogere lasten waarvoor dan vrijwel geen middelen meer beschikbaar zijn.

De Stichting heeft een ideëel doel en beoogt niet het maken van winst.

De stichting ondersteunt verontruste ouders die zijn verenigd in de stichting "Kom van dat gras af". Vraag die zich voor doet bij het lezen van publicatie ed. is of de acties stoppen bij deze maatregelen of dat dit zal zijn bij een totaalverbod op infill en/of kunstgrasvelden?

Analyse
Gemeente Waadhoeke beheert 9 kunstgrasvelden. Daarnaast zijn 3 kunstgrasvelden in eigendom en beheer van de betreffende sportvereniging (Oudebildtzijl, Dronrijp en St. Annaparochie). Op deze velden wordt gebruik gemaakt van rubber infillkorrels, SBR.

Het Beheerplan Kunstgrasvelden 2021-2025 gaat in op het beheer van de velden, waarbij de nadruk ligt op het voorkomen van verspreiding van infill korrels. Voor het onderhoud zijn onderhoudsinstructies opgesteld. Daarnaast zijn gebruiksrichtlijnen opgesteld voor de verenigingen.

In de loop van het voorjaar van 2021 worden er bij de kunstgrasvelden aanvullende incidentele maatregelen zoals kantplanken en schoonlooproosters aangebracht. Ook zullen op de velden waar korrels buiten het veld zijn aangetroffen de korrels worden verwijderd.

<u>Samenleving</u>

Er is landelijk veel berichtgeving geweest over de mogelijke risico's voor de gezondheid en het milieu met betrekking tot kunstgrasvelden, met name over de rubber infillkorrels (SBR). Dit wordt niet nader behandeld in dit beheerplan. Het beheerplan gaat in op de maatregelen die genomen moeten worden bij het beheer en onderhoud van de kunstgrasvelden en gebruikersrichtlijnen om de verspreiding van infill tegen te gaan.

Ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en onderzoeken worden uiteraard meegenomen bij renovaties en onderhoud.

<u>Ontwikkelingen en trends</u>

In juni 2020 heeft het risicobeoordelingscomité (RAC) van het Europees Agentschap voor chemische stoffen geconcludeerd dat er een compleet verbod op rubbergranulaat op kunstvelden moet komen.
De Europese Commissie moet hierover nog een besluit nemen. Als het voorstel zonder wijzigingen wordt overgenomen, komt er na een zes jarige transitieperiode een totaal verbod op rubbergranulaat.
De weerstand tegen kunstgrasvelden vanuit milieu- en gezondheidsoogpunt wordt steeds groter. In de sportnota Waadhoeke beweegt mee is het volgende ten aanzien van

kunstgrasvelden opgenomen: We stellen richtlijnen op voor kunstgrasvelden en een beheerplan voor deze sportvelden. We hebben momenteel acht kunstgrasvoetbalvelden en één kunstgraskorfbalveld. Het type infill is onzeker, omdat er
eigenlijk geen 'goed' alternatief is voor rubbergranulaat. Gezien de hoge kosten – een kunstgrasveld is 2 á 3 keer zo duur dan een natuurgrasveld – en het milieuaspect staan we kritisch tegenover het gebruik van kunstgras. In principe hanteren we de spelregel 'Een sportveld is van natuurgras, en kunstgras als het moet.' In de uitvoeringsnotitie wordt er meer duidelijkheid gegeven over de te renoveren kunstgrasvelden.

Alternatieven
Er zijn op dit moment geen redelijke alternatieven. Het vaststellen van het Beheerplan en beschikbaar stellen van een incidenteel krediet is een uitwerking van de last onder dwangsom en komt voort uit de Wet Bodembescherming.

Vervolg
Na vaststelling van het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 worden de werkinstructies gedeeld met de eigen uitvoerende dienst, aannemers en verenigingen. Verenigingen met een eigen kunstgrasveld worden geïnformeerd over de zorgplicht, de te nemen maatregelen, en de gebruikersrichtlijnen. Zij kunnen dan gebruik maken van het opgestelde beheerplan.

Na beschikbaar stellen van het krediet voor de eenmalige maatregelen zal de uitvoering worden opgepakt.

Inwonersparticipatie
Vanuit de drie verenigingen/stichtingen die zelf velden in beheer hebben is gevraagd de eenmalige middelen ook voor hen beschikbaar te stellen. *Als reden hiervoor wordt aangegeven dat zij voor deze kosten, zeker in deze periode van teruglopende inkomsten, geen reservering/budget hebben.* Het college stelt de raad voor dit verzoek in te willigen.

Communicatie
Na vaststelling van het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021- 2025 worden de werkinstructies gedeeld met de eigen uitvoerende dienst, aannemers en verenigingen. Verenigingen met een eigen kunstgrasveld worden geïnformeerd over de zorgplicht, de maatregelen en het onderhoud.

De uitvoering van de eenmalige werkzaamheden zal worden opgepakt. Hierover zal qua uitvoering worden gecommuniceerd. Wel is op voorhand geen verschuiving in de tijd mogelijk en zullen de werkzaamheden in het lopende seizoen moeten worden uitgevoerd.

Financiën
De structurele kosten voor het onderhoud van de kunstgrasvelden worden geraamd op €78.000. Er is jaarlijks € 23.293 beschikbaar en dus een tekort van € 54.707.
Voor de nog vast te stellen beheerplannen voor onderhoud kapitaalgoederen is nog een structureel budget van € 57.791 beschikbaar. Dit is voldoende om de € 54.707 te dekken.
(Alle bovenstaande bedragen zijn inclusief btw)

De incidentele kosten voor het nemen van maatregelen voor alle kunstgrasvelden worden geraamd op:
€ 183.265 éénmalige maatregelen

€ 36.735 begeleiding uitvoering, extra milieuonderzoek, Oude Bildtzijl maatregelen.
€ 220.000 sub totaal
€ 46.200 BTW 21%
€ 266.200 Totaal

De stand van de algemene reserve is na 1e (is laatst vastgestelde) begrotingswijziging 2021 € 14.687.047 groot en daalt met dit besluit naar € 14.420.847.

De BTW die in rekening wordt gebracht voor investeringen en beheer sportaccommodaties kan de gemeente niet in aftrek brengen. Dit is de reden waarom de gevraagde kredieten inclusief 21% BTW zijn. Wel kan de kan de gemeente gebruikmaken van de Regeling specifieke uitkering stimulering sport (ook wel SPUK genoemd). Op basis van deze regeling kan maximaal 17,5% van de bestedingen, inclusief btw (dus maximaal € 39.647) gesubsidieerd worden. De gemeente dient voor 1 maart 2021 een aanvraag voor deze regeling in voor het jaar 2021. Niet alleen voor dit krediet maar voor alle uitgaven voor sportaccommodaties. Zo nodig zullen we op basis van de verleningsbeschikking (deze verwachten we juli/augustus 2021) de nu geraamde uitkering bijstellen.

Juridisch kader
Wet bodembescherming

Bijlagen
Bijlage 1: <Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025
(Corsanummer: <21.200264>)

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 21.200263

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 26-1-2021;

B E S L U I T

1. het Beheerplan regulier onderhoud kunstgras sportvelden 2021-2025 vast te stellen
2. voor de uitvoering van dit plan met ingang van 2021 jaarlijks € 54.707 (inclusief btw) extra beschikbaar te stellen ten laste van onvoorzien met bestemming
3. een eenmalig krediet van € 266.200,- (inclusief btw) beschikbaar te stellen voor het nemen van eenmalige maatregelen voor alle kunstgrasvelden ten laste van de Algemene reserve

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 11-2-2021,

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
15/02/2021 15:45:54 CET
ID: 02fca746-6835-43c5-83b8-8b1a88eb5fcf
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Lyklema, Tinco <t.lyklema@waadhoeke.nl>
15/02/2021 15:40:24 CET
ID: 02fca746-6835-43c5-83b8-8b1a88eb5fcf
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.